

Collegevoorstel

Onderwerp: Statushouders		
Datum: 27 oktober 2016	Auteur: Michel Janssen	
Team: MOV	Teamleider: R. Agterdenbos	Paraaf:
Toegevoegde bijlage(n): <ul style="list-style-type: none"> - Offerte Menswel - VNG-overzicht budgetten statushouders; - Begroting.	Adviseur(s): -	Paraaf:
Overige betrokkenen: <ul style="list-style-type: none"> - Carla Beulen/Marijke Pelman/Nicole Veelen/Steffie Mooren/Haydo Gündogmus/Peggy Berben; - MER servicentrum (Zorg)		
Portefeuillehouder: E.W.A.M. Cuijpers		

Gevraagd besluit

1. Instemmen met de vernieuwde dienstverlening Stichting Menswel voor 2017;
2. Kennisnemen van de extra middelen voor Participatie en Integratie statushouders voor 2016 en 2017;
3. Instemmen met een negatieve stem wetsvoorstel Kostenverhaal Vergunninghouders via de internetconsultatie;

	Secretaris J.J.W.M. L'Ortije	Burgemeester mr. M.D. de Boer- Beerta	Wethouder C.T.G. Wolfhagen	Wethouder M.H. Verheijden	Wethouder J.G.A.M. den Teuling	Wethouder E.W.A.M. Cuijpers
Bespreken						
Hamerstuk						

Besluit college (door secretaris in te vullen)

Openbaar:	Handtekening secretaris
Collegevergadering d.d.	

gemeente roerdalen

Nummer:

--	--

Toelichting bij het collegevoorstel

Samenvatting en gevraagd besluit

Afgelopen periode is een aantal maatregelen getroffen om vluchtelingen met een verblijfsvergunning, de statushouders, te huisvesten en te begeleiden. Het Rijk vraagt de gemeente extra inzet te plegen en stelt extra middelen beschikbaar in de lijn van het landelijk bestuursakkoord Verhoogde asielinstream. Met Stichting Menswel, die de begeleiding in opdracht van de gemeente Roerdalen uitvoert, zijn nieuwe afspraken gemaakt. Op basis hiervan is een offerte ingediend en worden de kosten teruggebracht. De dienstverlening begeleiding statushouders wordt daarbij deels ontwikkeld tot een algemene voorziening begeleiding Wmo. De gemeente Roerdalen organiseert voor alle nieuwkomers vanaf eind dit jaar een extra workshop om ze sneller wegwijs te maken in de lokale samenleving.

Via de septembercirculaire zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor participatie en integratie van statushouders. Het betreft tijdelijke middelen voor 2016 en 2017. Intussen werken gemeente en corporatie hard aan het behalen van de taakstelling (*woningen beschikbaar stellen voor het aantal door het Rijk opgelegde te huisvesten statushouders*). Een klein aantal is nog niet gehuisvest. Knelpunt is het ontbreken van voldoende beschikbare woningen voor alleenstaande statushouders. Overigens heeft het Rijk het Wetsvoorstel Kostenverhaal Vergunninghouders in voorbereiding, dat voorziet in negatieve financiële consequenties voor gemeenten bij het niet halen van de taakstelling. De VNG adviseert negatief.

In voorliggend voorstel komen drie zaken aan de orde:

- A. Maatschappelijke begeleiding
- B. Taakstelling en huisvesting
- C. Nieuwe budgetten Participatie en Integratie

Gevraagd besluit:

1. Instemmen met de vernieuwde dienstverlening Stichting Menswel voor 2017;
2. Kennisnemen van de extra middelen voor Participatie en Integratie statushouders voor 2016 en 2017;
3. Instemmen met een negatieve stem wetsvoorstel Kostenverhaal Vergunninghouders via de internetconsultatie;

Ad A. Maatschappelijke begeleiding

De gemeente is verplicht de taak gestelde statushouders maatschappelijke begeleiding aan te bieden. Namens de gemeente gebeurt dit al jarenlang door Menswel. Er ontbreken echter heldere afspraken. De kosten zijn ver boven het beschikbare budget. Om die reden zijn nieuwe afspraken gemaakt met Stichting Menswel. De dienstverlening wordt beperkt tot de onderdelen: *inkomen en geld, wonen en onderwijs en gezondheid*. Er wordt tegelijk meer samengewerkt met vrijwilligers, het sociaal wijkteam en de ketenpartners.

De Wmo-functie begeleiding is een vanaf 2015 door de gemeente ingekochte maatwerkvoorziening. Het Wmo-beleid gaat uit van afname van het beroep op (*duurdere*) maatwerkvoorzieningen en de ontwikkeling van algemene voorzieningen als voorliggende voorziening. Voorstel is om in 2017 de begeleiding statushouders door Menswel deels om te vormen tot een voor bredere doelgroepen geschikte vorm van kortdurende begeleiding of ondersteuning (*op doorverwijzen van het sociaal wijkteam of de Wmo-consulent*). Dit betekent dat de twee professionele begeleidsters van Menswel hiervoor worden ingezet, aanvullend op de dienstverlening van de doelgroep statushouders. Wellicht kan dit worden uitgebreid, als dit komend jaar een succes blijkt te zijn. Ook kunnen zij aansluiten bij het sociaal wijkteam.

Afspraken Menswel

- Menswel dient voor 2017, voor één jaar dus, een aangepaste offerte in;
- De offerte gaat uit van begeleiding van 39 statushouders (*prognose 2017*) voor een trajectprijs van € 1285,-. Dit bedrag wordt bevoorschot, na het akkoord van de gemeente;
- Na afloop van het jaar wordt afgerekend op basis van het daadwerkelijke aantal statushouders;
- In 2017 wordt de functie begeleiding van statushouders gefaseerd verruimd tot een algemene voorziening begeleiding Wmo;
- In de offerte wordt hier een aantal uren begeleiding voor aangeboden voor een bedrag van € 23.130. Dit gebeurt in nadere afstemming met het SWT en de Wmo (MER);
- In de loop van 2017 bepaalt de gemeente de koers voor 2018.

In november start een eerste workshop voor nieuwkomers (*Plan Participatieverklaring door u vastgesteld*). Naast kennis van de gebruiken en waarden in de Nederlandse samenleving worden ervaringen uitgewisseld en geluksplekken bezocht. De workshop bestaat uit vier dagdelen en een intakegesprek (om een beeld te krijgen van de situatie van de nieuwkomer). Er worden ongeveer 7 groepen samengesteld van ongeveer 8 personen dit en volgend jaar. Er wordt eerst proefgedraaid met de eerste groep, op basis waarvan het vervolg wordt bekeken en eventueel het programma aangepast.

Ad B. Taakstelling en huisvesting

Voor 2017 is de verwachte taakstelling Roerdalen 39 (*dit jaar 57*). Er is een dalende tendens ingezet met nog onbekende afloop. Medio november 2016 moeten nog ongeveer 9 statushouders worden gehuisvest. Deze maand zijn brieven gestuurd naar eigenaren van lang leegstaande koopwoningen, gericht op mogelijk verhuur aan statushouders. Tegelijk wordt met Wonen Limburg gezocht naar andere mogelijkheden. Twee oorzaken liggen ten grondslag aan het nog niet halen van de taakstelling 2016:

- a. De plaatsing van alleenstaande jongere statushouders door Rubicon blijft achter. Alleen de groepswooning aan de Beukenlaan is in gebruik. De groepswooning aan de Esdoornlaan wordt buiten gebruik gesteld door Rubicon. Daar is nog geen verdere duidelijkheid over. Op het moment dat dit het geval is wordt u separaat geïnformeerd;
- b. De resterende taakstelling bestaat uit alleenstaanden. Hiervoor zijn op dit moment geen woningen beschikbaar. Alleen in Melick, waar reeds een aantal is geplaatst. Om geen draagvlak te verliezen bij omwonenden is (verdere) concentratie hier niet gewenst (*in strijd met uw uitgangspunten*).

Omdat een groot aantal gemeenten niet aan de taakstelling voldoet, schreeft het Rijk de duimschroeven aan: er ligt een wetsvoorstel *Kostenverhaal huisvesting vergunninghouders*. Dit voorstel voorziet met terugwerkende kracht in het verhalen van kosten op de gemeenten, in het geval de taakstelling niet wordt gehaald (*tenzij er aantoonbare redenen voor zijn*). De VNG staat hier negatief tegenover. Over de afloop wordt u t.z.t. nader geïnformeerd.

Ad C. Nieuwe budgetten Participatie en Integratie

Het Rijk stelt extra gelden beschikbaar:

1. Een bedrag van € 4.400,- per statushouder per jaar (tijdelijk, in 2016 en 2017). Dit wordt uitgekeerd in het gemeentefonds (*decentralisatieuitkering Verhoogde asielinstroom partieel effect en decentralisatieuitkering Verhoogde asielinstroom Participatie en integratie*). Dit is een fors bedrag bedoeld voor extra inzet op toeleiding naar de arbeidsmarkt, scholing en gezondheidsbevordering. Ook niet gedekte kosten kunnen hieruit worden gefinancierd: denk aan jeugdhulp, leerlingenvervoer naar de taalklas en eventuele bijzondere bijstand of tijdelijke formatieve inzet voor het dossier statushouders. De bestemming hoeft niet te worden verantwoord en staat dus volledig vrij. Over de meer precieze invulling hiervan wordt u nader geadviseerd in de vorm van een voorstel aan de Raad;
2. De kosten van algemene bijstand worden gecompenseerd. Hiervoor kan een voorschot worden aangevraagd (*uiterlijk 25 november*). Immers wordt pas achteraf gecompenseerd. Dus de instroom van 2016 pas in 2017 (*terwijl de uitgaven al in 2016 worden gedaan*).
3. Een bedrag van €2.370,- per statushouder (*hierover bent u al eerder geïnformeerd*), bedoeld voor de maatschappelijke begeleiding, nu nog uitgekeerd door het COA, vanaf juli 2017 ook via het gemeentefonds. In ons geval is dit verhoogde budget toegekend voor het plan voor begeleiding en de participatieverklaring.

Aanleiding

1. Offerte Menswel Maatschappelijke begeleiding 2017;
2. Wetsvoorstel kostenverhaal huisvesting statushouders;
3. Bekendmaking hoogte van extra budgetten statushouders.

Kader

1. Bestuursakkoord verhoogde asielinstroom
2. Plan van aanpak gemeente Roerdalen huisvesting en begeleiding statushouders
3. Beleidsplan Wmo

Afwegingen en argumenten

Wegens het ontbreken van heldere afspraken tussen Menswel en gemeente over de dienstverlening en de hiermee gepaard gaande onduidelijkheid over de in rekening gebrachte kosten, zijn nieuwe afspraken gemaakt.

Het wetsvoorstel kostenverhaal heeft negatieve consequenties voor gemeenten. Het is terecht dat het Rijk iets van gemeenten mag verwachten op het gebied van huisvesting, maar dit voorstel gaat te ver. De kosten van het niet kunnen doorstromen van vluchtelingen naar de gemeente, worden met terugwerkende kracht (!) op de gemeentebesturen verhaald, een nieuwe eenzijdige draai aan de reeds gemaakte landelijke afspraken. Vandaar het negatief advies. De extra tijdelijke middelen zijn gekoppeld aan de tijdelijke extra inzet en de extra kosten als gevolg van het landelijk akkoord Verhoogde asielinstroom (2016 en 2017).

Risico's

Er zijn geen noemenswaardige risico's. De rol van Menswel naar statushouders wordt beperkt tot een aantal belangrijke taken. Dit betekent dat er meer moet worden samengewerkt met andere partners en vrijwilligers (o.a. het sociaal wijkteam). Belangrijk is te waken dat statushouders niet tussen wal en schip vallen. Dit geldt specifiek voor jonge alleenstaande statushouders. Hiervoor hebben wij extra aandacht. Verder is er voor de extra taken onvoldoende bestaande ambtelijke capaciteit beschikbaar.

Proces

1. Opdrachtverlening Menswel
2. Nadere uitwerking besteding extra (tijdelijke) middelen participatie en integratie (voorstel aan de Raad).

Communicatie

Nader in overleg met Team Communicatie. Periodiek wordt in 1 Roerdalen de stand van zaken rondom statushouder bekend gemaakt.

Middelen

- A. De begeleiding van statushouders geschiedt in 2016 naar verwachting ongeveer budgettair neutraal. Wij ontvangen per statushouder € 2.370,- (structureel). De kosten van Menswel zijn fors omlaag gebracht en beperkt tot een maximaal bedrag van € 73.245,- in 2017. Voor 2016 zijn het eerste en tweede kwartaal nog de oude (onduidelijke) afspraken van toepassing en de hiermee gemoeide hoge kosten. Afspraak is dat vanaf het derde kwartaal de nieuwe afspraak van toepassing is;
- B. De kosten van algemene bijstand worden separaat gecompenseerd;
- C. Voor participatie en integratie ontvangen wij € 4.400,- per statushouder (alleen in 2016 en 2017), vrij besteedbaar via het gemeentefonds.

Een begroting treft u in de bijlage. Hierin zijn de inkomsten begroot, gebaseerd op het aantal statushouders.

Evaluatie

Via de werkgroep Statushouders evalueren wij periodiek de stand van zaken op alle onderdelen van het vraagstuk statushouders,